

יוחנן ד"ר סוכל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

מנחות דף כ"ג ע"א

קמצים או מנחות דלהלן שנתערבו, האם יקריבם?

מנחת נסכים דפריים ואלים (ב' לוגים לעשרון) עם מנחת נסכים דכבשים (ג' לוגים לעשרון)	קומץ דמנחת חוטא בקומץ דמנחת נדבה	
יקריב	יקריב ¹	לרבנן
לא יקריב	לר' יוחנן: לא יקריב לריש לקיש: יקריב ²	לר' יהודה

אליבא דר' יהודה³, נבילה שנתערבה בשחוטא או להיפך - כדלהלן, האם בטלות זו בזו?

חתיכת נבילה בשתי חתיכות שחוטא	חתיכת שחוטא בשתי חתיכות נבילה	
בטילה ⁴	אינה בטילה ⁵	לרב חסדא - בתר מבטל
אינה בטילה ⁶	בטילה ⁷	לרב חנינא - בתר בטל

¹ ולר' יוחנן מיירי רק בדיעבד שכבר נתערב - ומטעם דאין עולין מבטלים זה את זה, ולר"ל לכתחילה משמנו לקומץ דחוטא בשיירי אחד מן הלוגין שנשאר ממנחות אחרות, [ורק אסור לקבוע לה שמן קודם שקמצה].

² פ"י דנחלקו ר' יוחנן ור"ל בדברי הברייתא שאמרה חרב שנתערב בבלול - מחלוקת רבנן ור' יהודה, דר' יוחנן העמידה בקומץ דמנחת חוטא שנתערב במנחת נדבה, ור"ל ס"ל שבזה לכו"ע יקריבנו, ואדרבא לכתחילה צריך לשמנו וכנ"ל.

³ הנה סברת ר' יהודה בעלמא היא: דמין במינו אינו בטל. וגם ראינו לשיטתו דאזיל בתר חזותא, דהא אמר דאין דם מבטל דם אפי' כשהוא משני מינים, ומ"מ ס"ל לר' חייא בדעתו, ששונה דין בשר מדם, ונבלות ושחוטות בטלות זו בזו. [וביאר הרשב"א כאן שע"כ לא ס"ל לר' חייא כרבנן, היות שמדוקדק מלשונו שרק אחד מהן בטילה בשניה, וכמו שנחלקו רב חסדא ורב חנינא בדעתו אם בתר בטל אזלינן או בתר מבטל (עי' ברשב"א באורד)], ואילו אליבא דרבנן שניהם בטלות זו בזו, דמין במינו בטיל וא"כ לא יכול רב חייא לסבור כמותם.

⁴ והטעם, דהיות שאין שחוטא יכולה להעשות נבילה - לכן היא מבטלת את מיעוט הנבילה שנתערב לתוכה כדן מין בשאינו מינו, וס"ל דבתר מבטל אזלינן. ונפק"מ לענין אם נגע משהו בתערובת, שאינו נטמא.

⁵ דכיון דאזלינן בתר מבטל, ונבילה המבטלת כאן חשובה ממין השחוטא, היות שאפשר לנבילה להיות כשחוטא לענין טומאה לכי מסרחה שפרחה ממנה טומאתה. ונפק"מ אם נגעה אחת מהחתיכות של התערובות הזו בתרומה, שאין שורפים לתרומה - דהא נגע בה רק ספק טומאה.

⁶ דס"ל דאזלינן בתר הבטל, וא"כ חשובה הנבילה ממין השחוטא כיון שיכולה להיות כמותה, והוי מין במינו שאינו בטל. ונפק"מ שאם יגע אדם בתערובת הזו ברשות היחיד יהיה טמא, וברשות הרבים יהיה טהור - תד"ה שחוטא.

⁷ וכנ"ל דאזלינן בתר בטל, ואין השחוטא יכולה להיות כנבילה והוי מין בשאינו מינו ובטל. ונפק"מ אם תיגע תרומה בחתיכה אחת מזו התערובת שתשרף.

חוקן ע"י סוכל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

מנחות דף כ"ג ע"ב

לקושיית הגמ' על ר' חייא האומר שמודה ר' יהודה היכא דאי אפשר לאחד להיות כשני, מה הדין בשתי מנחות שלא נקמצו ויכול עדיין לקומצן?

הטיבלא, האם מבטל לשיריים	השיריים, האם מבטלים לטיבלא ⁸	
אינם מבטלים	מבטלים ⁹	לרב חסדא - בתר מבטל
מבטלים ¹⁰	אינם מבטלים	לרב חנינא - בתר בטל

לר' חייא אליבא דר' יהודה, תיבל עיסת מצה בתבלין כדלהלן, מה הדין?

מעט תבלין בהבה עיסה	מעט עיסה בהרבה תבלין	
לא בטלה העיסה, ויוצא ידי חובה	בטלה העיסה, ואינו יוצא ידי חובה ¹¹	לרב חסדא - בתר מבטל
לא בטלה העיסה, ויוצא ידי חובה	לא בטלה העיסה, ויוצא ידי חובה ¹²	לרב חנינא - בתר בטל

⁸ פ"י אחרי שקמץ את המנחה הראשונה, הרי שנעשו כאן שיריים, וכיון שודאי יש חלק מהתערובת שאינו ניכר לאיזה מנחה הוא שייך, אי"כ יש לדון האם השיריים יבטלו לחלק מהטיבלא [ר"ל למנחה השניה שלא נקמצה עדיין], ותחשב כמנחה שחסרה קודם קמיצה - שאסור לקומצה.

⁹ פ"י דכיון שאין השיריים יכולים לחזור להיות כמו הטבל - ואזלין בתר מבטל - הוי מין בשאינו מינו, ויבטלו השיריים לחלק מן הטיבלא - והוי מנחה שחסרה מקצתה, וזו קושיית הגמ' על ר' חייא אליבא דרב חסדא, דאיך יכול לקמוץ עתה גם מהמנחה השניה. ותריצה הגמ': התם כר' זירא שאמר: שכמו שאין קומץ מבטל קומץ, כך אין שיריים מבטלים שירים, [ור"ל דכאן אין השיריים יכולים לבטל את הטיבלא].

¹⁰ והטעם, דכיון דאזלין בתר בטל, וכאן כשאנו באים לבטל את השיריים ע"י הטיבלא הרי שהבטל הוא השיריים, שהוא אינו מינו של הטיבלא דאינו יכול להעשות כמותו. וזו היא קושיית רש"י [בד"ה לימא], דגם לר' חנינא קשה איך קומץ מהמנחה השניה, הא כיון שמבטל הטיבלא לשיריים הרי שמתרבה סולתו. ות"י רש"י, דכיון שדבר שבטל דינו כמאן דליתא דמי, אי"כ השיריים שבטלו אי"א לומר עליהם שהם מרבים את הסולת של המנחה השניה.

¹¹ דכיון דאזלין בתר מבטל, ותבלין לא יכול להיות מצה, אי"כ הוי מין בשאינו מינו וגם לר' יהודה בטל, וזו קושיית הגמ' מדוע יוצא ידי חובה להאי מ"ד, [לפי הסלקא דעתין דמיירי במעט עיסה בהרבה תבלין].

¹² פ"י דכיון דבתר בטל אזלין - דהיינו העיסה, והעיסה יכולה לחזור להיות תבלין לכי מעפשא, אי"כ הוי מין במינו שאינו בטל, ולא בטילה העיסה ויוצא בה ידי חובתו.